

OB 50. LETNICI SREDNJE ŠOLE ZA RAČUNALNIŠTVO

Novi prostori in oprema

Z otvoritvijo novih, z moderno opremo opremljenih prostorov, Srednja šola za računalništvo na Tržaški cesti te dni zaokrožuje natanko 50 let svojega dela. Okrogli jubilej so tu pričakali z ugotovitvijo, da šola, če hoče izpeljati vse svoje programe, ne more več brez sodobne opreme, ki še zlasti v računalništvu postaja vse večjega pomena. Prav zato je na šoli že lani stekla široka akcija, s katero naj bi zbrali potrebna sredstva za opremo novih učilnic.

Tako so uspeli poleg nove opreme za eno večjo oziroma eno manjšo učilnico za računalništvo (s 16 računalniki iz družine IBM), opremiti tudi dve naravoslovni učilnici za kemijo in biologijo z ustreznimi kabinetoma (na šoli namreč poleg 5 oddelkov za računalništvo, že drugo leto vpisujejo tudi 2 oddelka naravoslovno-matematičnega programa).

Vrednost vseh teh investicij cenijo na okrog 200 starih milijard din, pri čemer so poleg lastnih sredstev in denarja, ki ga je prispevala Republiška izobraževalna skupnost, pošteno odvezale mošnjiček tudi nekatere delovne organizacije, v manjši meri pa – kot enkratni prispevek ob jubileju – tudi starši učencev.

Otvoritev na novo opremljenih učilnic je le segment priprave za leto 1990, da omogoči svojim učencem kar najboljše pogoje za delo. Prvič so morali zavihati rokave že leta 1981, ko so kot »novorojeno dete« bivše VII. viške gimnazije postali Srednja šola za računalništvo.

»Prehod na nov program je zahteval najprej notranjo prostorsko preureditev, kajti naš program je izrazito tehnične vsebine; prav zato je bilo

treba najprej urediti ustrezne prostore za izvajanje vaj,« se še spominja ravnatelj šole Stane Virtič. »Šola se je morala nemudoma lotiti notranje adaptacije, hkrati pa dograditi dve učilnici s kabinetoma. Z vsem tem delom je šola pridobila prek 300 kvadratnih metrov novega prostora, istočasno pa je morala začeti tudi z nabavo računalniške opreme in misliti na ustrezne kadre. Prav tu pa je najbolj škripalo. Razlog: šola ni imela dovolj sredstev, da bi lahko ponudila dovolj visoke osebne dohodke. V skladu z novim programom, smo potrebovali predvsem dipl. inž. računalništva, elektronike in avtomatike. Ni nam preostalo drugega, ko da smo si pomagali s študenti in absolventi Elektro fakultete. Primanjkovalo pa je tudi ustrezne strokovne literature za poučevanje strokovnih tehničnih predmetov. Skratka, program računalništva ni imel pravega materialnega in kadrovskega zaledja. Šele sčasoma so se ob izdatnih naporih šole pogoji začeli postopoma izboljševati.«

Ob svoji 50-letnici Srednja šola za računalništvo poleg otvoritve novih učilnic, pripravljajo tudi srečanje za svoje bivše učitelje, ki so že odšli v pokoj. Svečana akademija bo 22. novembra v sejni dvorani občinske skupščine. Pripravljajo pa tudi likovno razstavo akademskih slikarjev, ki so maturirali na tej šoli (naj omenimo Tomaža Gorjupa in Zmaga Modica) in izdaj osebne – jubilejne – brošure, v kateri naj bi bil prikazan celoten zgodovinski prerez šolstva na Viču. Celotno slavno zjed bi se (z odprtim dnevom šole) končalo 9. decembra.

B. VRHOVEC

Minister Horvat z viškimi ravnatelji o šolstvu in še čem

Težave s šolskim prostorom, predvsem pa napovedane spremembe v osnovnošolskem sistemu, so ravnatelje naših osnovnih šol spodbudile, da so medse povabili predsednika republiškega komiteja za izobraževanje, kulturo in telesno kulturo Ludvika Horvata. Sestali so se na trnovski osnovni šoli konec oktobra in v dobrih dveh urah in pol premlili marsikatero vprašanje.

Dejstvo je namreč, da so po spomladanski stavki osnovnošolskih učiteljev ostala številna vprašanja, na katera so zahtevali odgovor, neodgovorjena. Tako kot so sami dejali, je v tistem trenutku v veliki dvorani Cankarjevega doma izgledalo, da so osrednji problem samo osebni dohodki, kar pa ni povsem res. Drži, da je bil to velik problem, saj učiteljevo delo ni imelo več prave cene, res pa je tudi, da so želeli izvedeti oziroma zahtevali spremembo marsičesa v samem šolskem sistemu in njegovem financiranju. Torej ne samo sprememb v zvezi z denarjem za plače, ampak tudi z denarjem za financiranje same dejavnosti. Šola namreč postaja vse revnejša in vedno bolj so v njene materialne probleme vključeni tudi starši. Včasih izgleda, da imajo šole dovolj denarja komaj še za kakšno kredo in redovalnico, za opremo in druge stvari pa ga zmanjkuje. Brez modernizacije pouka pa napredka in vedno večjega znanja, ki ga že in ga še bo zahteval razvoj gospodarstva, ne moremo pričakovati.

Eden od pomembnih napotkov, ki jih je na trnovskem sestanku učiteljem del minister za šolstvo, je ta, da bi morale osnovne šole tudi po 1. 1. 1990 ostati pod okriljem občin. Centralizacija skrbi za osnovne šole na ravni republike bi pomenila še težjo pot tako do denarja kot tudi do reševanja problemov posameznih šol. Kot je dejal Ludvik Horvat, so dober primer, kako bi to izgledalo, srednje šole, ki so uradno pod okriljem republike, obnova srednjih šol v Ljubljani pa se brez pomoči mesta in občin ne bi nikamor premaknila.

Viški ravnatelji so na trnovskem sestanku

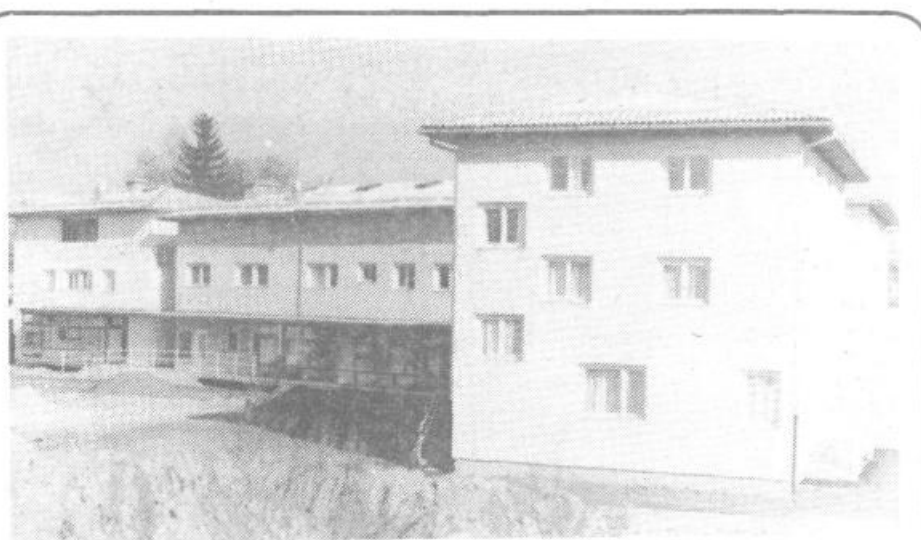
izvedeli veliko o tem, kako izgledajo šole in šolski sistem v razvitih državah. Tako je drugod obveznost vsakega učitelja dodatno izobraževanje in izpopolnjevanje. Če te svoje obveznosti ne izpolni, izgubi delovno mesto. Prav tako lahko izgubi delovno mesto, če svojega dela (in lahko rečemo tudi poslanstva) ne opravlja dobro. Delovno mesto ni nikomur zagotovljeno v taki meri, kot je bilo (in je še) pri nas. Administrativno izpolnjevanje pogojev, ki so postavljeni za zaposlitev učitelja, ni dovolj. Lahko se izkaže, da je res velik strokovnjak, vendar pa povsem neprimeren za pedagoga – in takega učitelja šola ne potrebuje.

In kaj bo po novem, v novem oziroma spremenjenem sistemu lahko v zvezi s tem naredil ravnatelj šole? Vodilni kader v šolah po novem ne bi bil več na rešetih mnenj delavcev šole, ampak bi ga (in ga bo) postavljala zunanja institucija. Tak ravnatelj bo odgovoren za uspešno delo šole, zato bo imel veliko večja pooblastila in možnosti tudi pri izbiri in zamenjavi učiteljev, ker s slabim kadrom uspešnega dela pač ni mogoče zagotoviti.

Velika sprememba se obeta tudi v samem sistemu. Med prvim vprašanjem je obdobje oziroma doba šolanja pred vstopom na fakulteto. V razvitih državah tako šolanje traja trinajst in ne le dvanajst let. Na razredni stopnji naj bi tudi pri nas ukini sedanji način preverjanja znanja, torej spraševanje, kontrolke, šolske naloge. Ukini naj bi torej vir strahu in depresij, ki jih doživljajo otroci skoraj od začetka šolanja naprej.

Pravzaprav je poltretjo uro sproščenege in zanimivega pogovora težko na kratko spraviti na papir. Vprašanja, ki so jih naši ravnatelji pripravili za Ludvika Horvata in zadevajo konkretne probleme posameznih šol v naši občini, so ostala neodgovorjena. Zato bodo ravnatelji našli drugo pot – ali še eno priložnost za srečanje z ministrom za izobraževanje – da bodo odgovore na ta vprašanja le dobili.

MOJCA KAUČIČ

Novi dom na Mencingerjevi tik pred izgradnjo

Gojenci doma »Malči Belič« v novih prostorih

Na Mencingerjevi te dni zaključujejo še zadnja dela na novi zgradbi doma Malči Belič, ki naj bi enkrat za vselej zamenjala staro dotrajano poslopje na Zavetiški. Po prvotnih načrtih bi se morali seliti že septembra, vendar pa objekt tedaj še ni bil docela nared. Niso bili namreč opravljeni še vsi potrebni atesti za komunalne priključke (kot sta denimo elektrika in vodovod), zavoljo, česar se je nekoliko zavlekla ureditev zunanosti doma (le tega gradi podjetje Ingrad s svojimi kooperanti).

»Glavni problem so bila premajhna finančna sredstva,« nam je pojasnil ravnatelj Ciril Virant, ki ima ta hip na skrbi oba doma. »Gradnja se, kot je znano, financira iz sredstev republiškega dogovora za adaptacijo in ureditev organizacij za usposabljanje otrok z motnjami v telesnem in duševnem razvoju. Gradili smo pač s tistimi sredstvi, ki so nam jih odobrili. Če bi kakorkoli čakali, bi se ta sredstva propadla. Iskali smo tudi druge načine financiranja, toda denarja za plačilo vsega žal ni bilo. Zato smo morali razumljivo tudi gradnjo temu prilagoditi. Vendar pa lahko rečem, da je bil objekt kljub temu kar hitro zgrajen (graditi so ga začeli šele lani septembra). Računamo, da se bomo vselili enkrat do novega leta. Otvoritev pa naj bi bila že 22. novembra, ko bomo zaokrožili tudi 60-letnico delovanja doma.«

Stari dom Malči Belič na Zavetiški že dolgo ni več kos zahtevam časa. Zgradba, ki je najprej služila kot

samostan in so jo leta 1929 adaptirali, kasneje pa še dograjevali, je danes popolnoma nefunkcionalna. Vsaj tako pravi Ciril Virant. »Pred 50 leti je bila zgradba morda še v redu, danes pa gotovo ni več. Njena ponovna adaptacija pa bi bila danes predraga. Tu je dolgo vladal pravcati kasarniški sistem, saj se je v domu včasih gnetlo tudi po 130 otrok, pa čeprav jih je po veljavnih normativih mogoče sprejeti le 72. Natanko toliko otrok, torej 72, imamo tudi zdaj v domu in ta normativ mislimo tudi ohraniti.«

Novi sodobno grajeni dom na Mencingerjevi bo skušal približati otrokom optimalne pogoje za življenje. Vsaka vzgojna skupina (s po 12 otroki) bo imela na voljo svoje spalnice s po dvo- in triposteljnimi sobami, večnamenski prostor (s čajno kuhinjo), kjer se bodo lahko učili, hrano pa bodo nosili iz skupne kuhinje. V domu bo tudi poseben večnamenski prostor za rekreacijo, ambulanta s posteljami, hišna delavnica, pisarne manjši prostori za razne svobodne dejavnosti, kot so na primer likovna in glasbena dejavnost in podobno.

Zal pa še vedno ni docela rešeno vprašanje kadorov. O tem pravi ravnatelj: »Po zakonu lahko dela en vzgojitelj z otroki največ po 120 ur na mesec, pri nas pa delajo tudi po 169 ur! Te dodatne ure nam seveda nihče ne plača. Vsakdo pa dobro ve, kako naporno je delo vzgojiteljev, saj mora biti hkrati vzgojitelj in starš...«

BRANKO VRHOVEC

Velikolaški hram učenosti dobiva novo podobo!

V teh časih je za šolo prava sreča, če dobi kaj novega, in med te redke srečne šole sodi tudi velikolaška, ki je to jesen dobila kar celo novo nadstropje. Nadzidava šole je bila predvidena že v srednjeročnem razvojnem načrtu naše občine, prednost pred drugimi šolami v občini, prav tako potrebnimi razširitve in obnove, pa si je pridobila z dvema stvarima: prva je dogovor v občini, da naj bi imeli v šolah, kjer je več kot polovica vozačev, enozimski pouk, druga pa je bilo dejstvo, da je streha velikolaške šole že dolgo puščala in jo je bilo treba nujno obnoviti. Denar za nadzidavo in obnovo je šola dobila iz združene amortizacije, vrednost naložbe pa je 15 milijard dinarjev.

V nadzidanem delu so štiri nove učilnice in kot je dejal ravnatelj šole Edi Zgone, bodo za pouk najprej namenjene le tri, četrti prostor pa bo zbornica. Če bo šola v prihodnosti potrebovala še eno učilnico, se bo zbornica preselila v svoj stari prostor, učilnico pa bodo dobili učenci. V novih učilnicah bodo urejeni trije kabineti – za fiziko in matematiko, kemijo in biologijo ter za angleški jezik. Prihodnji čas moramo uporabiti zato, ker trenutno ni niti denarja za položitev tlakov, beljenje in ureditev sanitarnega vozla v novem nadstropju. Nakupljena je le oprema za fizikalnico, ker so denar za opremo prispevali krajanji – ali v denarju ali lesu. Ker je šola denar hitro »obrni-

la«, jo je fizikalnica stala le 300 milijonov dinarjev. Za obnovo šole je nekaj denarja prišlo tudi iz šolske blagajne. Šola je prispevala okrog milijardo dinarjev, kar za tako majhno šolo in kolektiv pravzaprav ni malo.

Velikolaška šola ima v letošnjem šolskem letu skupno 364 učencev v osmih oddelkih, v šolo pa se vozita kar 202 učenca. Otroci prihajajo v šolo iz približno 89 vasi in zaselkov, krog, ki ga je treba prevoziti od matične šole do vseh podružničnih, pa je dolg kar 56 kilometrov. Letos ima velikolaška šola še štiri podružnične šole – Turjak, Veliki Osolnik, Rob in Karlovice, lani je bila ukinjena podružnična šola v Mohorju, še pred tem pa že šole v Krvavi Peči in Dvorski vasi. Razlog za ukinitvev podružničnih šol je bil povsem preprost: premalo učencev.

Na šoli si zdaj, ko so uspešno (in tudi zelo hitro) »speljali« nadzidavo in obnovo strehe, želijo, da bi dobili tudi računalniško opremo. Potrebovali bi jo tako za pouk računalništva kot tudi za vodenje poslovanja šole. In zagotovo bi bilo prav, da bi imeli vsi osnovnošolci – tako tisti v šolah na mestnem kot tudi tisti na pristnem območju, ki je pri nas zelo veliko – enako možnost pri pridobivanju znanja za nadaljevanje šolanja in kasnejšega dela. Ne nazadnje v šolah sedijo generacije, ki bodo nosilci razvoja in prihodnosti. Več bodo znali, boljše prihodnosti bomo imeli.

MOJCA KAUČIČ